

WWF *for a living planet*

WWF Verdens naturfond

Postboks 6784

St. Olavs Plass

0130, Oslo

Org.nr: 952 330 071

Tlf: 22 03 65 00

Epost: post@wwf.no

Høring på EU-EØS forslag om ny forordning på avskogingsfrie råvarer og produkter

WWF Verdens naturfond (heretter WWF) viser til forslag om ny forordning på avskogingsfrie råvarer og produkter av 17. november 2021 fra EU kommisjon og vil med dette gi innspill til forslaget.

I utgangspunktet er WWF svært positiv til at EU-kommisjonen har foreslått et rammeverk for å stanse avskoging og landkonvertering som følge av råvarehandel tilknyttet EUs indre marked. Et slikt regelverk vil kunne ha stor betydning i arbeidet med å bremse klima- og naturkrisen, siden vi vet at avskoging og landkonvertering står for mer enn 15 prosent av globale CO₂-utslipp og for store naturtap.

I dette innspillet tar vi utgangspunktet i lovforslaget som ble lagt fram i november i fjor. I tillegg vil vi også gi innspill på de senere endringsforslagene fra ENVI Council for å belyse noen viktige diskusjonspunkter som har dukket opp i løpet av siste måneders forhandlinger.

Forslaget bør dekke samtlige økosystemer som er under press fra landkonvertering

Forslaget forbyr plasseringen på det indre markedet av produkter som har blitt produsert i avskogede områder, som nærmere avgrenset i definisjonen av skog i paragraf 2(3). Det er spesifisert at forbudet skal gjelde for områder større enn 0,5 hektar, med minst 10 prosent kronedekke og trær som er over 5 meter i høyde.

Det er bra at kommisjonen har valgt å lage en uavhengig definisjon av avskoging, med utgangspunkt i objektive kriterier og som ikke baserer seg utelukkende på om produksjonen har skjedd i tråd med lokale lover. Dette vil gjøre regelverket sterkere og unngå at produsentstater ikke blir fristet til å redusere egne standarder for å motarbeide lovverket.

Samtidig er vi bekymret for at forordningen favner for snevert. Forslaget utelukker viktige økosystemer som er utsatt for stort konverteringspress, inkludert savanner, gressmark og våtmark. Dette er økosystemer (som kan være delvis tredekt eller ha enkeltstående trær) som er svært verdifulle for både karbonlagring og naturmangfold, men som ikke inkluderes i avskogingsforbudet. WWFs rapport [Beyond Forests](#) viser til at mange særlig sårbare økosystemer (inkludert den brasilianske cerrado; Orinoquia i Colombia og Sumatra i Indonesia) ikke blir tilstrekkelig omfattet av forslaget. Dessuten utgjør produksjonen av soya og kjøtt fra cerradoen, den argentinske pampas og Gran Chaco en stor del av samtlige EU-lands import av disse råvarene.

I paragraf 22(1) omtales det at mulighetene til å utvide forslaget til å dekke flere økosystemer skal evalueres først to år etter at forordningen har trådt i kraft. Det er kritikkverdig å utsette vurderingen av andre økosystemer og i mellomtiden risikerer vi økt naturtap i og klimagassutslipp fra disse økosystemene som følge av at produsenter vil flytte sin produksjon til nye områder for å unngå

avskogingsforbudet, såkalt "leakage". Videre vet vi at EUs og Norges fotavtrykk fra import fra slike områder (som ikke omfattes av avskogingsforbudet) allerede nå er så stort at det å utsette utvidelsen gir lite mening.

Forslaget bør dekke flere produkter

Ifølge paragraf 1 skal avskogingsforbudet gjelde for seks råvarer (soya, kjøtt, palmeolje, kakao, kaffe og tømmer), samt en rekke bearbeidede produkter. Selv om dette vil omfatte en betydelig del av produksjonen som fører til avskoging bør forslaget gå enda lenger.

Viktige råvarer som er knyttet til avskoging og landkonvertering, slik som gummi, mais, rapsolje, fjærfe og sukkerrør, samt et bredere spekter bearbeidede produkter, bør inkluderes i paragraf 1. Inkludering av flere råvarer/bearbeidede produkter skal baseres på produktets bidrag til avskoging og konvertering av landområder i alle relevante økosystemer. Målet skal være å redusere EUs og Norges fotavtrykk på skog og andre økosystemer til lavest mulige nivå.

Forenklet aktsomhet bør fjernes

Forslaget åpner for forenklet aktsomhet under paragraf 12. Konsekvensen er at operatørene unntas plikten om å utføre risikoanalyser og risikoreduserende tiltak når produktene blir importert fra land og regioner med lav risiko (definert i paragraf 27).

Regimet for forenklet aktsomhet åpner for at råvarer og bearbeidede produkter som er importert via tredjeland, og ikke der den relevante råvaren ble produsert, fortsatt kan godtas på det indre markedet. Dette er til tross for at de kan ha blitt produsert i avskogede områder dersom de går via slike lavrisikoland. Vi ser dette som et stort smutthull som kan risikere å svekke forbudet i paragraf 3 spesielt og i hele forordningen generelt.

WWF mener at hele konseptet om lavrisikoland og forenklet aktsomhet bør fjernes fra forordningen og erstattes med et standard minimumskrav som inkluderer risikoanalyser og risikoreduserende tiltak. Referansemåling av forskjellige land kan beholdes for å supplere selskapers aktsomhet og håndheving, men bør ikke endre selve aktsomhetsplikten. Økte og mer detaljerte krav bør stilles for land som er definert som høyrisiko.

Forordningen bør omfatte menneskerettigheter og FPIC

Det er godt kjent at produksjon av landbruksvarer kan føre til grove brudd på menneskerettigheter i områdene der produksjonen finner sted, særlig blant urfolk og lokalbefolkning.

Vi mener at alt produksjon bør basere seg på fritt og informert forhåndssamtykke (FPIC) fra de som blir direkte berørt av aktiviteten. Dette vil medføre at aktsomhetsplikten utvides til å inkludere plasseringen av produkter på det indre markedet som har opphav i menneskerettighetsbrudd. Samtidig er dette allerede en plikt som selskaper som opererer i Norge må tilfredsstille under åpenhetsloven.

Medlemslandene må ha et tydelig rammeverk for hvordan de skal iverksette og kontrollere forordningens krav

WWF ser at tydelige håndhevingstiltak og sanksjonsmekanismer er inkorporert i forslaget og vi mener at dette bør bevares i de videre forhandlingene. Videre ser vi at registrering av aktsomhetsuttalelser i en sentralisert database skal føre til økt gjennomsiktighet og dermed bedre implementering av regelverket.

Samtidig er vi veldig bekymret for at ENVI Council har valgt å fjerne en del kontrollerende tiltak for produkter som er importert via lavrisikoland. Det er en betydelig risiko for at både regelverket om lavrisikoland og disse fjerningene skal undergrave hele forordningen.

Geolokalisering må være et krav

Informasjonskrav til produktopphav presiseres i paragraf 9, inkludert et krav om geolokalisering. Etter at lovforslaget ble publisert har vi sett at geolokaliseringskravet har blitt et betent tema, der en del aktører mener det er teknologisk krevende å innfri kravet.

Fra samtaler med næringslivsaktører innen relevante verdikjeder har vi fått tydelige signaler om at geolokalisering er helt nødvendig for å kunne bygge ut gjennomslittige verdikjeder og støtte aktsomhetsplikten. I tillegg har Environmental Investigation Agency (EIA) [tydelig dokumentert](#) at geolokalisering er både realistisk og avgjørende for effektiviteten til regelverket.

Med vennlig hilsen,

Steven McQueen
Senior rådgiver